

NOTAT

23. marts 2017 (opdateret 27. marts 2017)

EUROPOL-UDKAST AFSLØRER NYE DETALJER OM DANSK SÆRAFTLE

Kontakt:

Jurist, Nadja Schou Lauridsen
+45 21 54 87 97
ns@thinkeuropa.dk

Kontakt:

Forskningschef, Catharina Sørensen
+45 21 54 88 21
cas@thinkeuropa.dk

RESUME For få dage siden fremlagde Europol et udkast til en dansk særaftale, som gør det muligt for dansk politi fortsat at samarbejde med kolleger i andre EU-lande. Af udkastet fremgår en række nye detaljer, som ikke tidligere har været kendt. Der bliver f.eks. ikke bliver indsat en udløbsklausul, som Europa-Parlamentet ellers har ønsket. I stedet skal aftalen revurderes i 2020. Til gengæld indeholder aftalen en specifik klausul, der betyder, at aftalen ophører, hvis Danmark ikke længere er med i Schengen-samarbejdet. Danmark mister som ventet den direkte søgeadgang til Europols systemer. Til gengæld forpligter aftalen Europol til at dedikere op til otte ansatte til at tage sig af danske anmodninger. Det er Danmark selv, der skal sekundere nationale eksperter til Europol til formålet. Der kommer desuden en overgangsordning på op til seks måneder før denne nye løsning er på plads, hvor Danmark kan fortsætte som hidtil.

Aftalen svarer ingenlunde til det, Danmark kunne have opnået med den tilvalgsordning, som danskerne stemte nej til ved folkeafstemningen den 3. december 2015. Dansk politi mister bl.a. direkte adgang til Europols registre, som alene er forbeholdt fuldgældige medlemmer. I stedet skal dansk politi nu anmode om at få foretaget søgninger i databaserne.

Udkastet bekræfter, at Danmark pr. 1. maj ikke længere vil være medlem af Europol, men fremover få status som tredjeland. På grund af Danmarks EU- og Schengen-medlemskab er der lavet en række specielle danske løsninger, som gør aftalen til den hidtil bedste mellem EU og tredjelande om Europol.

HOVEDKONKLUSIONER:

- Tidplanen holder og Danmark ser ud til at få den hidtil bedste tredjelandssaftale om Europol. Det er godt arbejde af den danske regering, EU og embedsværket på Christiansborg og i Bruxelles. Det seneste udkast præciserer desuden en række detaljer, som hidtil ikke har været kendte.
- Det fremgår, at op til otte dansktalende Europol-ansatte skal varetage de danske anmodninger til Europols registre. Danmark skal selv sende nationale eksperter til Europol for at varetage denne opgave.
- I aftaleteksten er der indsat en juridisk binding mellem Danmarks Schengen-medlemskab og Europol-aftalen, der betyder, at aftalen ophæves, hvis Danmark ikke længere er med i Schengen. Aftalen underlægger samtidig Danmark EU-Domstolens kompetence.
- Der er ikke indsat en egentlig udløbsklausul på aftalen. I stedet skal den revurderes i 2020.
- Danmark får fortsat mulighed for at udsende forbindelsesofficerer, deltage i fælles efterforskningshold og fortsætte i de *focal points* (indsatsområder), som Danmark er med i, når aftalen træder i kraft.
- Danmark vil alene deltage på møderne i Europols Styrelsesråd som observatør. Vi får således ikke direkte indflydelse på Europols prioriteringer og udvikling.
- Den væsentligste ulempe ift. fuldgyldige medlemmer er, at Danmark fremover vil være afskåret direkte søgeadgang i Europols registre. Betydningen af dette vil ifølge Rigspolitiet blive endnu større i takt med, at ny teknologi udrulles.
- I op til seks måneder efter aftalens ikrafttræden den 30. april, vil der ikke være nogen ændringer for Danmark, da der indføres en overgangsperiode, hvor Danmark deltager på samme vilkår som i dag.
- Dansk Folkeparti lovede forud for folkeafstemningen 3. december 2015 fuldt medlemskab af Europol, og ønsker desuden, at Danmark forlader Schengen-samarbejdet. Men med aftalen indfrier Dansk Folkeparti ikke sit løfte, og partiet må desuden acceptere fortsat deltagelse i Schengen.
- Aftalen er det seneste eksempel på, at det danske retsforbehold i stigende grad afskærer Danmark fra at deltage i det europæiske samarbejde på områder, der direkte påvirker danske borgere.

Når den nye Europol-forordning træder i kraft 1. maj 2017, vil Danmark ikke længere være fuldgældige medlemmer i et af EU-samarbejdets mest succesfulde og vigtigste elementer – samarbejdet om at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og terror. Heldigvis sikrer en ihærdig indsats fra både Danmark og EU, at Danmark ikke ryger helt ud i kulden, men på en række væsentlige områder kan fastholde en tilknytning til politisamarbejdet. Det viser det seneste udkast til en særaftale om Europol, som Europol har offentliggjort.¹ Udkastet indeholder desuden en række detaljer, som hidtil ikke har været offentligheden bekendt.

Siden nej'et til at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning den 3. december 2015 har den danske regering med Folketinget i ryggen kæmpet for, at Danmark kan få et så tæt tilknytning til Europol som muligt. I december 2016 meddelte Lars Løkke Rasmussen, formanden for Kommissionen, Jean-Claude Juncker og formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, i en fælles erklæring, at man endeligt var nået til enighed om en skitse til aftale.² Kernen i aftalen var, at Danmark stadig ville få adgang til Europols databaser, men at denne adgang ville gå fra at være direkte til at skulle foretages via anmodninger til Europol om at få foretaget søgningerne – altså indirekte adgang. Hvor stor en forsinkelse, dette vil medføre, er endnu uklart.

Rigspolitiet vurderede dengang, at den skitserede ordning på kort sigt ville være tilfredsstillende i forhold til adgangen til Europols databaser, men også, at "den manglende direkte søgeadgang i nær fremtid vil indebære en meget væsentlig begrænsning i dansk politis mulighed for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med fuldgældige medlemmer af Europol."³

Siden december er det gået stærkt. Allerede tre måneder efter den juridiske proces blev sat i gang, ligger aftaleudkastet nu klart.⁴ Det er gennemgående for aftalen, at Danmark er i en helt speciel situation, som ikke kan sammenlignes med andre tredjelands. Det kommer bl.a. til udtryk i præamblen til aftalen, hvor det bliver fremhævet, at Danmark som EU- og Schengen-medlem bør have bedre

¹ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7078-2017-REV-1/en/pdf>.

² Declaration by the President of the European Commission, Jean-Claude Juncker, the President of the European Council, Donald Tusk and the Prime Minister of Denmark, Lars Løkke Rasmussen, 2016, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4398_en.htm?locale=en.

³ Faktaark om Indholdet af Kommissionens skitserede aftale om fortsat dansk tilknytning til Europol, Justitsministeriet, 2016, <http://www.ft.dk/samling/20161/almdel/upn/bilag/94/1702289.pdf>.

⁴ Se mere om processen mod en særaftale her: Europaftale kræver hurtig behandling både i Danmark og EU, Tænketanken Europa, 2017, <http://thinkeuropa.dk/politik/europaftale-kraver-hurtig-behandling-baade-i-danmark-og-eu>.

vilkår end de tredjelande, som Europol under normalt indgår aftaler med.⁵ Uanset at Danmark får en aftale, der er bedre end andre tredjelandes, er der nogle væsentlige forskelle i forhold til det fulde medlemskab, Danmark kunne have beholdt med tilvalgsordningen. Den væsentligste forskel er, at Danmark mister den direkte adgang til de mange data, landene har lagret hos Europol, da denne direkte adgang jf. retsgrundlaget er forbeholdt medlemslande.⁶ I dag er der op imod 100 i Danmark, der har adgang til systemerne. Det er den adgang, der fremadrettet vil blive lukket ned for.

Op til otte Europol-medarbejdere skal hjælpe Danmark

For at løse problemet med den manglende direkte søgeadgang (dvs. hvor Danmark selv kan foretage søgninger i registrene) bliver der med aftalen oprettet en helt speciel dansk model.⁷ Modellen går ud på, at op til otte dedikerede dansktalende Europol-ansatte skal foretage de søgninger, som Danmark i dag kan foretage direkte. Disse medarbejdere skal også indsætte og fjerne data fra Danmark. Funktionen er vigtig, da Danmark er særdeles flittig bruger af Europols registre. Alene i 2015 søgte Danmark 91.000 gange i Europols Informationsregister (EIS).⁸

Danmark skal selv stille eksperter til rådighed (sekundere) for Europol til dette arbejde. Det betyder, at det sandsynligvis vil blive danske politibetjente, der tager sig af de danske anmodninger. Det er afgørende, for mange af søgningerne må ventes at kræve gode dansk kundskaber. Selvom det er danske medarbejdere, vil de formelt være Europol-ansatte og arbejde under Europols ledelse. Det er dog stadig Danmark, der har alle omkostningerne til løn og lignende.

De dedikerede dansktalende Europol-ansatte vil som udgangspunkt skulle være i Europols bygninger i Haag. Efter beslutning fra Europols Styrelsesråd vil de dog kunne flyttes til Danmark. Det er blevet præciseret, at såfremt det sker, vil de Europol-ansatte ikke have fuld adgang til Europols systemer, men alene adgang på samme niveau, som medlemslandene har.⁹

⁵ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, betragtning 10.

⁶ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, betragtning 3.

⁷ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 10(6).

⁸ Europaudvalget 2016-17, EUU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 8, Offentligt, <http://www.ft.dk/samling/20161/alm.del/euu/spm/8/svar/1358882/1688072.pdf>.

⁹ Brev fra Europols Managementboard til Rådet, Subject: draft cooperation agreement with Denmark, new language for article 10(6), MBS 040.2017, 2017.

Det er Rigspolitiets vurdering, at ordningen giver tilfredsstillende adgang til Europols databaser på kort sigt, mens den i en "nær fremtid" vil være en væsentlig begrænsning ift. nye teknologiske muligheder, som Europol vil stille til rådighed.¹⁰ Europol arbejder nemlig allerede på at gøre data tilgængeligt i felten via politiets mobiler og tablets.¹¹ Der findes allerede et pilotprojekt, men der er ikke nogen officiel dato på, hvornår systemet bliver tilgængeligt for alle. Det forventes, at det kan ske i slutningen af 2017, men det er endnu usikkert. Tanken er, at det skal være muligt for den menige politibetjent at lave én søgning i alle Europol-databaserne på én gang, og at man ved hit vil kunne få nogle enkelte oplysninger som f.eks. kriminalitetsform, navn og lignende. Et værktøj der være yderst nyttigt for politiet i forhold til bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet.

Da Danmark ikke kommer til at kunne foretage direkte søgninger i Europols registrer, er det klart, at dette system ikke kan udrulles i Danmark. Det vil være en væsentlig begrænsning i forhold til kollegaerne i EU, der vil få fuld adgang til applikationerne.

Seks måneders overgangsordning

I aftalen er der indsat en overgangsbestemmelse, der betyder, at Danmark kører videre som hidtil i op til seks måneder efter ikrafttrædelsen af aftalen den 30. april 2017.¹² Inden for denne tidsramme skal det nødvendige personale til at bistå Danmark med søgninger i Europols registrer stilles til rådighed.

Som et led i overgangsordningen vil Danmark kunne tilgå Europols datasystemer på samme måde som i dag indtil den nye model er på plads. Det giver tid til at få implementeret de nye systemer, og til at få sat de dansk udsendte eksperter ind i arbejdsgangene hos Europol. Samtidig skal dansk politi i overgangsperioden tage stilling til vigtige spørgsmål som hvem, der kan kontakte de dedikerede dansktalende Europol-ansatte, og hvor ofte dette skal gøres. Sender man anmodningerne løbende, som de kommer ind, eller samler man flere sammen? Er det alene Rigspolitiet Nationale Efterforskningscenter (NEC), der står for kontakten, eller vil den almindelige politimand i marken kunne tage direkte kontakt til Europol?

¹⁰ Aftale vedr. Danmarks tilknytning til Europol, Statsministeriet, 2016, <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletekster/aftaletekst-dks-tilknytning-til-europol/>.

¹¹ Det nye Europol: Større magt, men mere demokratisk kontrol, Altinget, 2016, <http://www.altinget.dk/eu/artikel/det-nye-europol-stoerre-magt-men-mere-demokratisk-kontrol>.

¹² Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 24.

Denne overgangsperiode er i princippet godt nyt for Danmark, men det er dog vigtigt at pointere, at Den Fælles Kontrolinstans for Europol (JSB)¹³ er særdeles kritisk over for arrangementet. I en kommentar til den model, der er fremlagt, skriver de: "The JSB has serious doubts whether an instrument as the present draft agreement between the Kingdom of Denmark and Europol based on the Europol Council Decision, may set aside the provisions of Article 20 of the Europol Regulation".¹⁴

Oversat til et mere forståeligt sprog sår kontrolinstansen tvivl om, hvorvidt overgangsordningen er lovlig, da den tilsidesætter artikel 20 i den nye Europol-forordning, fordi Danmark bevarer direkte adgang i op til seks måneder. Art. 20 fastslår nemlig, at det alene er medlemsstaterne, der har adgang til de oplysninger, der er lagret i systemet. Selvom Den Fælles Kontrolinstans for Europol sår tvivl om lovligheden af overgangsordningen og andre datasikkerhedsmæssige aspekter af aftalen, anbefaler de, at aftalen godkendes. Det skyldes, at det pga. den stramme tidsfrist sandsynligvis ikke er muligt at ændre eller tydeliggøre aftaleteksten.

Ingen udløbsklausul, men revision i 2020

Før aftaleteksten kan blive endeligt godkendt af Rådet via en gemmenførelsesafgørelse, skal Europa-Parlamentet høres.¹⁵ Det gjorde sig også gældende forud for, at forhandlingerne kunne indledes med Danmark. (Se også Tænketanken EUROPAs notat om den processuelle vej til en Europol-aftale.¹⁶)

Under denne høring gjorde Europa-Parlamentet det klart, at de opfordrede "Rådet til i bestemmelserne i den kommende aftale mellem Europol og Danmark at indføre en udløbsdato på fem år efter aftalens ikrafttrædelsesdato for at sikre dens overgangsmæssige karakter med henblik på senere fuldt medlemskab eller indgåelse af en international aftale i overensstemmelse med artikel 218 i TEUF".¹⁷

¹³ Den Fælles Kontrolinstans for Europol er en uafhængig kontrolinstans, som har til opgave at overvåge Europolis virksomhed for at sikre, at registrerede personers rettigheder ikke krænkes, og at kontrollere, at videregivelsen af oplysninger fra Europol er lovlig.

¹⁴ Opinion 17/14 of the JSB in respect of the draft agreement on Operational and Strategic Cooperation to be signed between Europol and the Kingdom of Denmark,

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7078-2017-REV-1/en/pdf>

¹⁵ EU-Domstolens dom i sag C-540/13, Europa-Parlamentet mod Rådet.

¹⁶ Europol-aftale kræver hurtig behandling i både Danmark og EU, Tænketanken EUROPA, 2017, <http://thinkeuropa.dk/politik/europolaftale-kræver-hurtig-behandling-baade-i-danmark-og-eu>.

¹⁷ Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 14. februar 2017 om udkast til Rådets gennemførelsesafgørelse om ændring af afgørelse 2009/935/RIA, for så vidt angår listen over de tredjelands og organisationer, hvormed Europol skal indgå aftaler (15778/2016 – C8-0007/2017 – 2016/0823(CNS)).

En udløbsklausul ville have betydet en udløbsdato for Danmarks aftale, der således ville være midlertidig. En sådan en udløbsklausul er ikke kommet med i aftaleudkastet, der i stedet indeholder en klausul om, at Kommissionen inden 31. oktober 2020 skal vurdere aftalen. Vurderingen skal specifikt undersøge aftalens effektivitet og Danmarks overholdelse af databeskyttelsesreglerne.¹⁸ Inden 30. april 2021 – dvs. fire år efter ikrafttrædelsen – skal Kommissionen beslutte, om det er nødvendigt at henstille til Rådet, at der skal indgås en ny aftale med Danmark i henhold til Traktaten for den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 218(3).

Vurderingen er til dels sammenfaldende med den vurdering, som Kommissionen under alle omstændigheder skal foretage af alle Europols tredjestatsaftaler inden 14. juni 2021.¹⁹ Den væsentligste forskel er, at Kommissionens vurdering af den danske aftale specifikt går på, om aftalen er god nok set med operationelle briller.

Selvom Europa-Parlamentet ikke har fået kravet om udløbsklausul med i forslaget, forventes det ikke, at de vil stille sig i vejen for en dansk aftale. Interessen for at bekæmpe kriminalitet og terror vejer tungt, og hvis Europa-Parlamentet stiller sig i vejen for Danmarks aftale, vil det betyde, at Danmark ender helt ude i kulden, hvilket hverken er i Danmarks eller EU's interesse. Den nye klausul vil delvist imødekomme Parlamentets ønske, og det må på denne baggrund forventes, at aftalen glider igennem uden større protester.

Ingen Schengen, ingen Europol

Det stod fra starten klart, at der med aftalen kommer en kobling mellem Danmarks Schengen-medlemskab og Europol-særaftalen. Det skyldes bl.a. at Schengen-systemet og EU's politisamarbejde hænger meget tæt sammen. Europol og andre kriminalitetsbekæmpende foranstaltninger fungerer nemlig som kompenserende foranstaltninger for den frie bevægelighed mellem Schengen-lande.

Indtil nu har det været uklart i hvilken form, koblingen ville blive lavet. Men aftaleteksten viser nu klart, at koblingen bliver juridisk bindende. I aftaleudkastets art. 27, er der indsat bestemmelser om, hvordan aftalen evt. ophører. I bestemmelsens første stykke står der: "In case Denmark would no longer be

¹⁸ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 25.

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Rets håndhævelsessamarbejde (Europol) og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2009/371/RIA, 2009/934/RIA, 2009/935/RIA, 2009/936/RIA og 2009/968/RIA, art. 25(4).

bound by the Schengen *acquis*, this Agreement shall be terminated on the same date as that *acquis* ceases to apply to Denmark". Skulle Danmark ikke længere være bundet af Schengen-reglerne, vil det øjeblikkeligt medføre, at Danmarks Europol-aftale ophører. Særaftalen knytter altså Danmark endnu tættere til Schengen. Her er det værd at bemærke, at Dansk Folkeparti flere gange har talt for at Danmark burde forlade Schengen.

Den danske aftale adskiller sig også fra andre tredjelandes aftaler med Europol, fordi EU-Domstolen og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse får kompetence. Det betyder bl.a., at danske domstole kan forelægge spørgsmål til EU-Domstolen af fortolkningen af aftalen, at EU-Domstolens fortolkninger i andre sager binder Danmark, og at Kommissionen kan indlede sager mod Danmark for manglende overholdelse af aftalen.²⁰ Dette må karakteriseres som yderligere en torn i øjet på Dansk Folkeparti, der med afvisningen af tilvalgsordningen på retsområdet netop søgte at undgå EU-Domstolens rækkevidde.

Danmark får alene lov til at deltage i møderne i Europols Styrelsesråd som observatør.²¹ Danmark desuden lov til at forsætte som hidtil med at deltage i de *focal points* (indsatsområder), som Danmark i dag deltager i, på samme vilkår.²² Det er dog usikkert, præcis hvordan Danmark fremadrettet kommer til at blive behandlet ift. Europols operationelle analyseprojekter og herigennem muligheden for at tilgå analyseområdernes data. Det fremgår af aftalen, at Danmark vil blive behandlet som tredjeland, og at reglerne for tredjelande vil blive nærmere fastsat efter beslutning fra Europols Styrelsesråd.²³

Ligesom andre tredjelande kan Danmark stadig deltage i de fælles efterforskningshold, og har mulighed for at sende forbindelsesofficerer til Europol, som det også i dag er tilfældet.²⁴ Aftalen åbner også for, at Europol kan sende forbindelsesofficerer til Danmark.²⁵

Mht. Europols budget, fremgår det af et bilag, at Danmark andel af budgettet svarer til Danmark procentvis andel af BNI for medlemslandene (i dag ca. 1,9

²⁰ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 20.

²¹ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 8.

²² Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, 1rt. 24, stk. 3.

²³ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 14.

²⁴ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 9 og 15.

²⁵ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 15, stk. 1, sidste pkt.

pct.).²⁶ Samtidig kan det som allerede nævnt forventes, at Danmark helt eller delvist skal finansiere de dedikerede dansktalende Europol-ansatte, der efter aftalen skal sekunderes fra Danmark som nationale eksperter.

Retsforbehold stiller Danmark ringere

Selvom Danmark stilles bedre end andre tredjelande, som Europol har aftaler med, sætter aftalen Danmark på B-holdet i Europol. Danmark vil ikke længere være medlem, men et tredjeland ift. Europol, og på en række områder får det betydning for dansk politis muligheder inden for samarbejdet.

For det første vil den manglende direkte adgang til Europols databaser gøre dansk politi afhængige af, at Europol kan arbejde hurtigt for Danmark. Der indsættes efter alt at dømme yderligere et led i den proces, hvor der udveksles oplysninger mellem betjenten i felten og Europol.

For det andet vil den nye danske model – selv hvis den fungerer upåklageligt – ikke ændre på, at dansk politi ikke får glæde af Europols kommende mobile løsninger, hvor politibetjente i hele EU vil kunne tilgå Europols databaser direkte via mobiler og tablets. Disse systemer findes allerede, og det er kun et spørgsmål om tid, før de udrulles officielt i hele EU.

For det tredje vil Danmark trods observatørstatus i Europols Styrelsesråd ikke have formel indflydelse på Europols prioritetsområder og udvikling. Indflydelse kan være en svær størrelse at måle, men forskellen mellem observatør og medlem bør ikke undervurderes. Danmark har tidligere været primusmotor i at få sat rocker-kriminalitet på hele Europols dagsorden. Denne mulighed for at påvirke Europols prioriteringer vil næppe gøre sig gældende fremadrettet.

Dertil kommer, at den danske løsning formentlig vil være dyrere end i dag, da det er Danmark, der skal udstationere og betale de dedikerede dansktalende Europol-ansatte.

Vejen til en Europol-aftale

Det næste skridt hen mod vejen til en Europol-aftale er, at Rådet efter høringen af Europa-Parlamentet godkender en gennemførelsesafgørelse, der bemyndiger Europol til at indgå aftalen med Danmark.²⁷ Rådet, Kommissionen og Europol

²⁶ Draft Agreement on Operational and Strategic Cooperation between the Kingdom of Denmark and the European Police Office, 2017, art. 22 og bilag III.

²⁷ Udkast til Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2017/... om godkendelse af Den Europæiske Politienheds (Europol) indgåelse af aftalen om operationelt og strategisk samarbejde mellem

præsenterede aftaleudkastet for Parlamentets Borgerretsudvalg den 23. marts. Det giver knap halvanden måned til at få gennemført sidste del af trin 2 i proceduren for indgåelse af tredjestatsaftaler. *Se figur 1.*

Som Tænketanken EUROPA tidligere har beskrevet, giver dette en række tidsmæssige udfordringer, da Europol-aftalen kræver hurtig behandling i både Danmark og i EU-systemet.²⁸ Med afstemningen i Europa-Parlamentet den 26. april, ser det ud til at bolden når i mål lige inden slutfløjtet.

Figur 1. Vejen til en Europol-aftale

Trin 1: Danmark optages på listen over tredjelande, som Europol skal indgå aftaler med (2009/935/RIA)		
1	Europols Styrelsesråd henstiller at Danmark optages på listen	21. december 2016
2	Rådet sender forslag til høring af Europa-Parlamentet	5. januar 2017
3	Europa-Parlamentet afgiver høringsvar Procedure: 1. Udkast til rapport 2. Deadline for ændringsforslag 3. Afstemning i Borgerretsudvalget 4. Afstemning i Europa-Parlamentet	1. 26. januar 2017 2. 6. februar 2017 3. 9. februar 2017 4. 14. februar 2017
4	Rådet vedtager forslaget med kvalificeret flertal	17. februar 2017
Trin 2: Danmarks aftale med Europol		
5	Europols Styrelsesråd vurderer, at der skal indledes forhandlinger med Danmark	17. februar 2017
6	Europols Styrelsesråd indhenter udtalelse fra Den Fælles kontrolinstans	6. til 10. marts 2017
7	Europols Styrelsesråd beslutter, at Europols direktør skal indlede forhandlinger med Danmark	Marts
8	Europols direktør forhandler med Danmark evt. med bistand fra Kommissionen	Marts
9	Europols Styrelsesråd godkender aftaleudkastet	15. marts 2017
10	Aftaleudkastet sendes til Rådet	15. marts 2017
11	Rådet indhenter udtalelse fra Europols Styrelsesråd	(21. marts 2017)
12	Rådet sender forslag til høring af Europa-Parlamentet	21. marts 2017
13	Europa-Parlamentet afgiver høringsvar Procedure: 1. Udkast til rapport 2. Deadline for ændringsforslag 3. Afstemning i Borgerretsudvalget 4. Afstemning i Europa-Parlamentet	Forventet tidsplan: 1. 30. marts 2017 2. 5. april 2017 3. 11/12. april 2017 4. 26. april 2017
14	Rådet vedtager forslaget med kvalificeret flertal	
15	Aftalen indgås	

Kilde: Eur-lex, Folketinget og afgørelse 2009/371/RIA, 2009/935/RIA og 2009/324/RIA.

Kongeriget Danmark og Europol kan læses her: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7079-2017-INIT/da/pdf>.

²⁸ Tænketanken Europa, Europolafteale kræver hurtig behandling i både Danmark og EU, 2017.

Det synes overvejende sandsynligt, at aftalen bliver godkendt i Rådet og i Europa-Parlamentet. Alle aktører har stor forståelse for, at det er vigtigt at have Danmark med i Europol, så Danmark ikke risikerer at blive et helle for kriminelle, og så de øvrige EU-lande fortsat kan nyde godt af dansk politis store indsats i samarbejdet.

Samtidig bekræfter forløbet med Danmarks sær aftale, at disse både i Europa-Parlamentet og blandt flere medlemslande mødes med skepsis. Og at de danske forbehold – i dette tilfælde på retsområdet – i stadig stigende grad afskærer Danmark fra at deltage i nogle af EU-samarbejdets vigtigste områder.